

BULLETIN SDMG

Číslo 1

Vydává Společnost důlních měřičů a geologů

SLOVO ÚVODEM

Vážení a milí čtenáři,

máme tu jaro! Venku to možná ještě tak úplně nevypadá, ale kalendář je neúprosný. Velikonoční idylka, probouzení po zimě, mláďátka... některým z nás se poštěstilo i na přírůstcích do rodiny :). Zkrátka je před námi ta veselější část roku, kdy vidíme, jak se svět lepší, den je delší a delší, teplo se snad taky brzy přidá, uvidíme zase svěží barvy všude kolem a můžeme se těšit na nějakou úrodu, ale to už předbílám do léta...

Když už jsem v předbílání, jak jsem psal minule, na podzim bude konference v Plzni, tak sledujte webové stránky www.sdmg.cz a vyhlížejte pozvánku tam nebo v Bulletinu, ať se nezapomenete včas přihlásit. A také nezapomeňte, co jsem říkal v závěru minulé konference, a sice že není cílem prezentovat nové objevy a převratné technologie v důlním měřičství a geologii, ale ukázat, co zajímavého děláme. To, že vám konkrétně něco připadá jako nezajímavá rutina, vůbec neznamená, že to nemůže být zajímavé pro jiné, kteří rutinně dělají něco úplně jiného. Takže zamyslete se a pište, ať máme na konferenci i příspěvky. Pokud přesto máte pochybnosti o vhodnosti příspěvku, nebojte se obrátit na Radu nebo některý z Výborů konference.

Na závěr úvodu vás chci požádat o menší spolupráci. Až budete číst následující strany, zamyslete se prosím, jak moc lpíte na tištěné verzi Bulletinu a napište mi, svůj názor. Nejde mi teď ani tak o úsporu prostředků, jako spíše o náročnost distribuce. Děkuji předem a přeji všem hezké a pohodové jaro.

Ing. Miroslav Novosad, Ph.D.,
předseda Rady SDMG

Informace

**Své příspěvky, náměty a rady
zasílejte laskavě na adresu**

doc. Ing. Dana Vrublová, Ph.D.
e-mail: dana.vrublova@vsb.cz
tel.: 596 995 707

OBSAH...

- Přehled o právním předpise... 2
- Česká komora zeměměřičů, z.s. 3
- GPS v podzemí Dolu ČSM aneb „Gde proboha su“ 3
- Tajemství významu akronymu DéeMKá aneb bez Poláků ani tunu 5
- Společenský koutek 8
 - Brokolicové placičky a štrůdl se špenátem 8

*Veselé Velikonoce a spoustu elánu
do dalších jarních dní Vám přeje
Redakční rada*

Členské příspěvky!

Prosíme Vás o zaplacení členských příspěvků
ve výši 300 Kč za rok 2018.
číslo účtu: 10836071/0100
VS: 2018
poznámka: jméno platícího

PŘEHLED O PRÁVNÍM PŘEDPÍSE...

a vydaných osvědčeních hlavního důlního měřiče a důlního měřiče v souvislosti s novelou vyhlášky ČBÚ č. 298/2005 Sb.

Vyhláškou č. 378/2012 Sb. ze dne 8. 11. 2012, se mění vyhláška č. 298/2005 Sb. o požadavcích na odbornou kvalifikaci a odbornou způsobilost při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem a o změně některých právních předpisů.

• V § 2 je doplněn text (v souvislosti HDM a DM):

m) hlavní důlní měřič jako fyzická osoba způsobilá provádět a řídit důlně měřickou činnost.

n) důlní měřič jako fyzická osoba způsobilá provádět a řídit jednotlivá měření při důlně měřické činnosti.

• V § 4 je doplněn text: Ověřování odborné způsobilosti

Orgány státní báňské správy ověřují odbornou způsobilost:

m) hlavního důlního měřiče,

n) důlního měřiče.

• V § 6 je doplněn text: Platnost osvědčení

Osvědčení o odborné způsobilosti je platné 5 let ode dne jeho vystavení.

Platnost osvědčení o odborné způsobilosti lze opakovaně prodloužit na základě úspěšně vykonané periodické zkoušky podle ustanovení § 8 o dalších 5 let.

• V článku II vyhlášky č. 378/2012 Sb.: Přechodná ustanovení

Odborně způsobilým osobám uvedeným v § 4 písm. m) a n) vyhlášky č. 298/2005 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky, začíná běžet lhůta ke splnění povinnosti stanovené v § 8 vyhlášky č. 298/2005 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky, ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky. Nevykonají-li uvedené odborně způsobilé osoby periodickou zkoušku do 5 let od nabytí účinnosti této vyhlášky, pozbývá osvědčení platnost.

• V článku III: Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. prosince 2012.

• Znění v Hlavě II vyhl. č. 298/2005 v § 8 – Periodické zkoušky – odst. 3:

Periodická zkouška se koná před komisí stanovenou předsedou Českého báňského úřadu. Žádost o periodickou zkoušku je třeba podat příslušnému orgánu státní báňské správy nejpozději 60 dnů před uplynutím lhůty.

Opatření č. 2/2016 předsedy Českého báňského úřadu stanoví:

Před komisí ČBÚ, kterou stanovuje předseda ČBÚ, se ověřuje odborná způsobilost u nových žadatelů a odborná způsobilost, a to ve lhůtě pěti let od předcházející zkoušky u funkce hlavního důlního měřiče. Odborná způsobilost důlního měřiče se ověřuje zkouškou u žadatelů před komisí místně příslušného OBÚ.

Do 30. 11. 2017 se proto museli dostavit k přezkoušení na OBÚ a ČBÚ (dle opatření č. 2 – viz. výše) ti, kteří si chtěli osvědčení DM nebo HDM prodloužit. Přehled o počtu HDM a DM a některé další údaje naleznete v následujících tabulkách a grafech.

* aktualizace k 19. 2. 2018

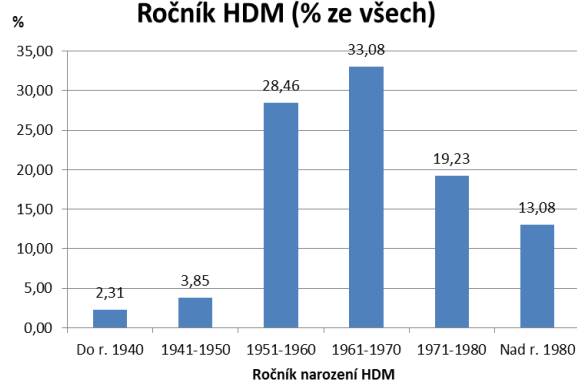
Tabulka 1: Přehled zkoušek HDM v jednotlivých letech
Přehled zkoušek HDM

Evidence HDM	Stav k 18. 1. 2018		
Rok	Počet perioda	Počet nových	Celkem
2013	2	3	5
2014	0	3	3
2015	1	2	3
2016	1	2	3
2017	108	7	115
2018	1	0	1
Celkem:	113	17	130*
V evidenci k 30. 11. 2017:			313
Rozdíl:	-58,5%		-183

Tabulka 2: Počet DM a HDM a jejich věkové údaje

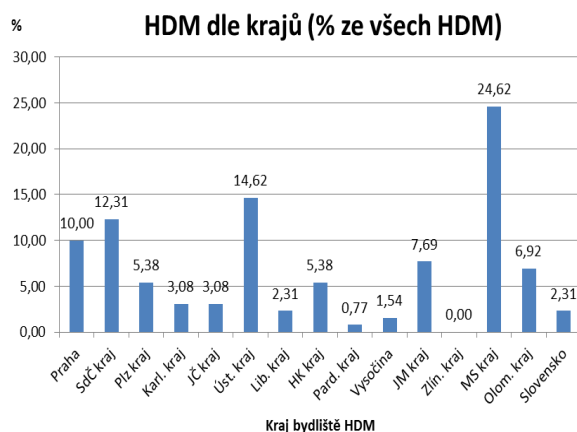
Evidence DM Stav k 1. 12. 2017	DM	HDM
Počet:	129	130*
Z toho zároveň HDM	11	
Počet žen	33	6
Nejstarší DM a HDM	1950	1931
Nejmladší DM a HDM	1992	1989
Průměrný věk	46	52

Ročník HDM (% ze všech)

Graf 1: Procentuální zastoupení podle roku narození HDM.

HDM dle krajů (% ze všech HDM)

Graf 2: Procentuální zastoupení podle bydliště HDM.

Tabulka 3: Počet DM vedených u příslušných OBÚ k 1. 12. 2017 a další údaje

OBÚ	Počet	prům. věk	nejstarší	nemladší	z toho žen
Brno	6	43	1954	1988	0
Hradec Králové	5	52	1952	1975	2
Liberec	7	49	1950	1985	1
Most	47	45	1954	1992	23
Ostrava	25	48	1956	1990	1
Plzeň	4	39	1966	1984	1
Praha *	23	43	1960	1988	3
Sokolov	12	53	1954	1974	2

Zpracoval podle evidence DM vedených na příslušných OBÚ a evidence HDM vedené na ČBÚ: ■

Ing. Jan Blín, Ph.D., MBA

ČESKÁ KOMORA ZEMĚMĚŘIČŮ, Z.S.,

aneb poslední pokus o komoru ze zákona

(pokračování z Bulletinu SDMG č. 2, ročník 27, červen 2017)

Všechny připomínky účastníků mezirezortního připomínkového řízení byly vypořádány a získán souhlas s výjimkou ministerstva hospodářství, ale byl to nesouhlas zcela bezdůvodný. Obsahoval nepravdivá tvrzení o úkolech Komory, nebyl věcný a doporučoval, aby byla Komora ustavena po vyjití zákona o obecné komoře, který prý se připravuje. Dodnes takový zákon nebyl přijat, ba ani nebyl zpracován a z legislativního plánu dávno jako nereálný vypadl. Podle tehdy platných legislativních pravidel, pokud se rozpor nepodařilo v připomínkovém řízení odstranit, předkládal se návrh zákona předsednictvu vlády, legislativní radě a pak vláda rozhodla. Zákon však do vlády nedorazil a zůstal ležet na ministerstvu zemědělství, neboť se zcela změnilo vedení ČÚZK a v roce 1994 byl do vlády předložen zákon 200/1994 připravený již tímto novým vedením, ve kterém o komoře nebyla žádná zmínka. Existovala však nadále Komora geodetů a karoğrafů, která koncem devadesátých let připravila ve spolupráci s JUDr. Z. Koudelkou, tehdy odborným asistentem na Masarykově univerzitě v Brně, později poslancem Parlamentu ČR návrh zákona o Zeměměřické komoře. Přestože k tomuto návrhu neměl ČÚZK žádné připomínky, tak po jeho projednávání v Poslanecké sněmovně měl připomínky zásadní a při projednávání v plénu PS v rámci druhého čtení zákon neprošel o 13 hlasů.

V roce 2010 se komora obrátila opět na JUDr. Koudelku, který se poté velmi ochotně ujal aktualizace návrhu zákona nepřijátého v roce 2000. V roce 2011 uspořádala komora Konferenci úředně oprávněných zeměměřických inženýrů, na které byl návrh zákona prezentován za přítomnosti JUDr. Koudelky a předsedy ČÚZK, kterému byl tento návrh předán k připomínkám. Po určitých úpravách bylo rozhodnuto představenstvem komory s návrhem seznámit co nejširší odbornou veřejnost a byl prezentován na pravidelně každoročně pořádaných Setkáních geodetů. V dalším období byl angažován Ing. J. Schling a jako zkušený lobbista přišel s návrhem, že než podávat návrh samostatného zákona, bude mnohem snazší podat novelu zákona – konkrétně zákona 360/1992 o komorách architektů a stavařů, kterou by vznikla další komora - zeměměřičů. S komorami architektů a stavařů

byl tento návrh na vznik naší komory novelou zákona 360/1992 projednán s tím, že jejich stanovisko je neutrální. K našemu překvapení však ve výboru Poslanecké sněmovny, kterému byla novela přidělena, se proti našemu návrhu ostře postavili, přesvědčili i Ministerstvo pro místní rozvoj a ministryně Šlechtová pak v plénu Poslanecké sněmovny koncem roku 2016 se proti našemu návrhu velmi ostře vyjádřila, takže náš návrh přijat nebyl. Vrátit se k návrhu na vznik komory ze zákona samostatným zákonem ve volebním období stávající sněmovny již nebylo možné. Vzhledem k této situaci a k této další prohře v boji za zákon o Zeměměřické komoře a hlavně k celkovému poklesu prestiže našeho oboru v rámci ostatních technických profesí a to jak ve sféře podnikatelské, tak i odborné a vzdělávací se představenstvo na návrh některých členů rozhodlo transformovat komoru na asociaci podnikatelů. Začátkem roku 2017 byly k tomu učiněny první kroky stanovením cílů spočívajících v hájení zájmů podnikatelů v geomaticce a to nejen v obchodní a odborné sféře, ale též v oblasti vzdělávání, kde se začíná výrazně projevovat pokles zájmu o studium geodesie způsobený velmi nízkou úrovní mezd v našem oboru. Ještě pod názvem Česká komora zeměměřičů, z.s. se spolek stal členem Hospodářské komory ČR a byl dohodnut nový název spolku: „Asociace podnikatelů v geomaticce“, byly připraveny statuty a dne 8. 1. 2018 proběhla valná hromada, která statuty schválila. Na další valné hromadě dne 12. 2. 2018 byly zvoleny nové orgány asociace a v současné době se rozjíždí činnost pracovních skupin: Vnější vztahy, Vzdělávání, Inženýrská geodesie, Katastr nemovitostí, Geografické informační systémy a Pozemkové úpravy. V současné době má asociace 37 kmenových členů a 2 členy přidružené. Úhrn ročních tržeb oněch 37 kmenových členů je takřka jedna miliarda Kč. Vznikla tak sebevědomá organizace, která sdružuje nejvýznamnější firmy v našem oboru a má předpoklady k tomu, aby byla všeobecně respektována.

Praha, březen 2018. ■

Ing. Jan Fafejta

GPS V PODZEMÍ DOLU ČSM ANEK „GDE PROBOHA SU“

(pokračování z minulého čísla)

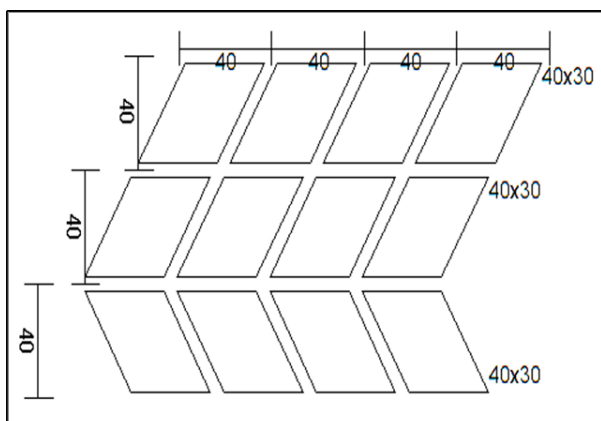
Vedení ražeb pro metodu chodba – pilíř na Dole ČSM

Zkušební provoz nové dobývací metody chodba - pilíř na Dole ČSM, jak již jsme se v minulém článku zmínili, se od května 2014 stal realitou. Provozování kontinuálního způsobu dobývání, jež je v podstatě vedením důlního díla, vytvořilo na odpovědného důlního měřiče požadavky, jejichž splnění spočívalo ve vytvoření systému optimalizace provozního a kontrolního polygonového měření. Mimo systémového řešení pro splnění legislativních požadavků ukotvených ve vyhlášce ČBÚ č. 435/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů se před ním objevil rovněž problém, jež lze charakterizovat jako provozní, neboť spočíval v podstatě v nalezení způsobu stabilizace bodů v důlních dílech. Řešení, jež jsme pro tyto situace použili, jsou s odstupem času zcela logická a triviální, ale vězte, že v počátcích provozu metody chodba – pilíř, byly skutečným problémem. Trvalo několik měsíců, potažmo pilířů, než jsme je vyprecizovali do takové podoby, že se po dobu zbývajících tří let provozu na nich dělaly již pouze kosmetické změny, spočívající v podstatě pouze v inovativních vylepšeních.

Důlní díla pro dobývací metodu chodba – pilíř (RP) jsou projektována tak, aby zajistily stabilitu nadloží

a minimalizovaly projevy dobývání na povrch. Jejich situováním je vytvářen systém chodeb, rozrážek a de facto pilířů, jež jsou obvykle tvořeny pravidelným rovnoběžníkem, přičemž chodby a rozrážky zpravidla svírají úhel 60° nebo 90° . Pro dobývání metodou RP ve 30. sloji byly projektovány minimální rozměry pilířů, a to vždy s ohledem na situování předmětné chodby v závislosti na jejím významu, životnosti či poloze vůči jiným důlním dílům:

- pro těžební základnu 40 m rozteč chodeb a 30 m rozteč rozrážek (tvar a velikost pilířů odpovídá dalšímu využití),
- pro dobývky 30 m rozteč chodeb a 30 m rozteč rozrážek,
- bariérový pilíř vůči stařinám porubů 65 m.

Obr. 1: Příklad rozměrů pilířů dobývky I pro dobývací metodu CHODBA – PILÍŘ.

Navíc se samozřejmě musí zohlednit případ vzniku anomálního stavu v průběhu ražby, spočívajícím zejména v přechodu stávajícího důlního díla, nafárání tektonické poruchy, či ponechání ochranného pilíře. V těchto případech musí splňovat nestandardní stabilní uhelný pilíř tyto parametry:

- Půdorysná plocha pilíře nesmí být menší než 570 m^2 .
- Nejmenší půdorysný rozměr pilíře musí být větší než 20 m.
- Pilíř musí mít nejméně 4 strany.
- Pokud vznikne pilíř, jehož některý vnitřní úhel bude menší než 60° , musí být stanovena dodatečná zesilující opatření pro zajištění dostatečné stability této části pilíře.

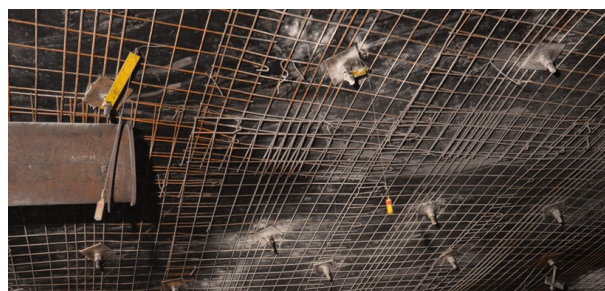
Vedení důlních děl při běžném způsobu dobývání, jehož v podmínkách OKD reprezentuje dobývací metoda směrné stěnování na řízený zával, spočívá v ražbě dlouhých důlních děl, obvykle v jednom směrníku s délkou ražby v desítkách stovek metrů. Takto vedená důlní díla se oblihgátně v souladu se zněním bodu 1.4.přílohy č.1 vyhlášky č. 435/1992 Sb. zaměřují polygonovým pořadem provozním, přičemž před vytýčením směru jiného důlního díla se provede druhé, nezávislé polygonové měření, neboli takzvané měření kontrolní. Samozřejmě v tomto případě je to zcela logický a racionální postup, ale v podmínkách vedení důlních děl, tvořících systém chodeb a rozrážek o délce cca 30 m, je zcela irelevantní myšlenka, že se před každým odbočením zaměří nový, nezávislý polygonový pořad. Pro vedení metody chodba – pilíř bylo v souladu s ustanovením odstavce (1) §9 vyhlášky 435/1992 Sb. přihlédnuto k účelu a významu zaměřovaných skutečností a byla dle odstavce (2) téhož paragrafu zvolena pro měření taková metoda technického měření

polygonového pořadu s tím, že bylo striktně dodržováno pravidlo o „chycení“ kontrolního úhlu při navazujícím provozním měření. Samozřejmě, že při postupu dobývání přišla řada i na „kontrolní“ měření, ale bylo to řádově s dvouměsíčním odstupem za termínem, který by byl při striktním dodržování měřického předpisu. Tato tematika rezonovala i při projednávání problematiky dobývací metody chodba – pilíř se státní báňskou správou, ale s ohledem na marginální význam se od tohoto problému upustilo a bylo to řešeno v intencích kompetencí hlavního důlního měřiče Dolu ČSM. Dlužno na závěr potvrdit, že tento způsob vedení důlních děl byl díky odborné způsobilosti a odbornosti odpovědného důlního měřiče Ing. Matušíka za použití nejmodernější měřicí techniky bezvadný, což byl dostatečný argument k tomu, aby bylo v průběhu dobývání další dobývky využito stejného způsobu měření a vedení ražeb.

Obr. 2: Konfrontace rozměrů Bolter Mineru a rozrážky pro dobývací metodu CHODBA – PILÍŘ.

Absence podpůrné ocelové výztuže tvořené tradičními „hajcmány“ zhatila tradiční instalaci a stabilizaci měřických bodů, neboť úchyty nebylo k čemu přišroubovat a pomocné body z dřevěných klínků nebylo kam zatlouct. Pro někoho problém, pro tým z „markšajdky“ výzva, se kterou se s lehkostí sobě vlastní vyrovnal. Konstrukce svorníkové výztuže totiž nabízí využití závitu na konci svorníku, na který jsou v souladu s projektem pro samostatnou svorníkovou výztuž (SSV) našroubovány pod požadovanou tažnou silou podložka a matice. Délka závitu však je dostatečná k tomu, aby se dalo pod matici vložit z pásoviny vyrobený úchyt, který se fixuje do požadované polohy pomocí další matice. Excentrická konstrukce tohoto „flahajzu“ umožňuje dostatečný rádius k tomu, aby byly pomocí těchto měřických pomůcek ustaveny pomocné „hodiny“, které v případě závady či „šibnutí“ laserového ukazovátka, umožní klasickým způsobem „zenklovat“ či ustavit svorníky do požadovaného směru a místa.

Obr. 3: Ukázka stabilizace měřických bodů na SSV pro dobývací metodu CHODBA – PILÍŘ.

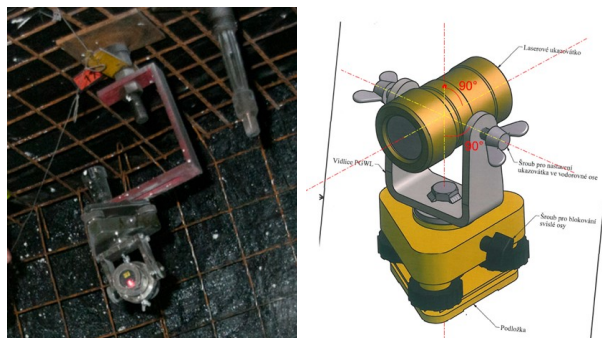
Nevýhodou tohoto způsobu stabilizace důlního bodového pole je jeho instalace, neboť se jedná o komplikovanou a poměrně nebezpečnou operaci, a to s ohledem na výšku díla 3,5 m a umístění bodu cca 2 m od boku díla. K této práci je tady nutné použít dlouhý žebřík s tím, že figurant instalující či opravující měřický bod musí být zajišťován

druhým figurantem, pokud tedy není možno provést instalaci z některého z mobilních zařízení.

Obr. 4: Instalace úchytu pro laserové ukazovátka pro dobývací metodu CHODBA – PILÍŘ.

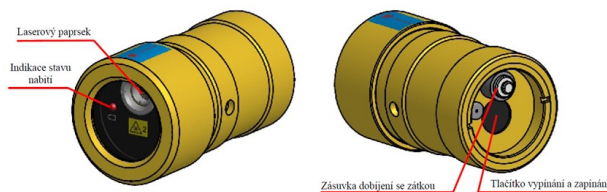
Obdobným způsobem je vyřešena problematika uchycení laserového ukazovátka, které je rovněž zavěšeno na konzoli, která byla vymyšlena a vyvinuta na OMG s tím, že pro lepší variabilitu je využito podložky z teodolitu, která kromě ustavení v horizontální poloze umožňuje také vertikální korekce pomocí stavěcích šroubů.

Obr. 5: Konzola pro uchycení a laserové ukazovátka pro dobývací metodu CHODBA – PILÍŘ.

Rovněž je možno se pochvalně zmínit o využití laserového ukazovátka polské firmy ZMUE, jež je speciálně vyvinuto a atestováno do dolu s nebezpečím výbuchu metanu a jehož největší devízou je napájení. Právě skutečnost, že je laser napájen integrovanou dobíjecí baterií, dělá z této měřické pomůcky vyloženě bestseller. Samotný laser totiž měří cca 13 cm a při průměru cca 6 cm váží pouhých 500 gramů, přičemž životnost baterie je cca 28 hodin při využití 10 minut za hodinu. Dosvit tohoto laseru je dle výrobce cca 600 m, což ovšem v podmínkách nasazení v oblasti chodba – pilíř je naprosto irelevantní, neboť laser je přemísťován v krocích podle vytvořených pilířů, tedy přibližně co 130 m.

Na závěr lze pouze s potěšením konstatovat, že kombinací umu osádky, obsluhující dobývací kombajn BM a spolehlivému systému zajištění měřické služby za využití netradičních měřických pomůcek a postupů,

Obr. 6: Laserové ukazovátka PWGL využívané pro dobývací metodu CHODBA – PILÍŘ.

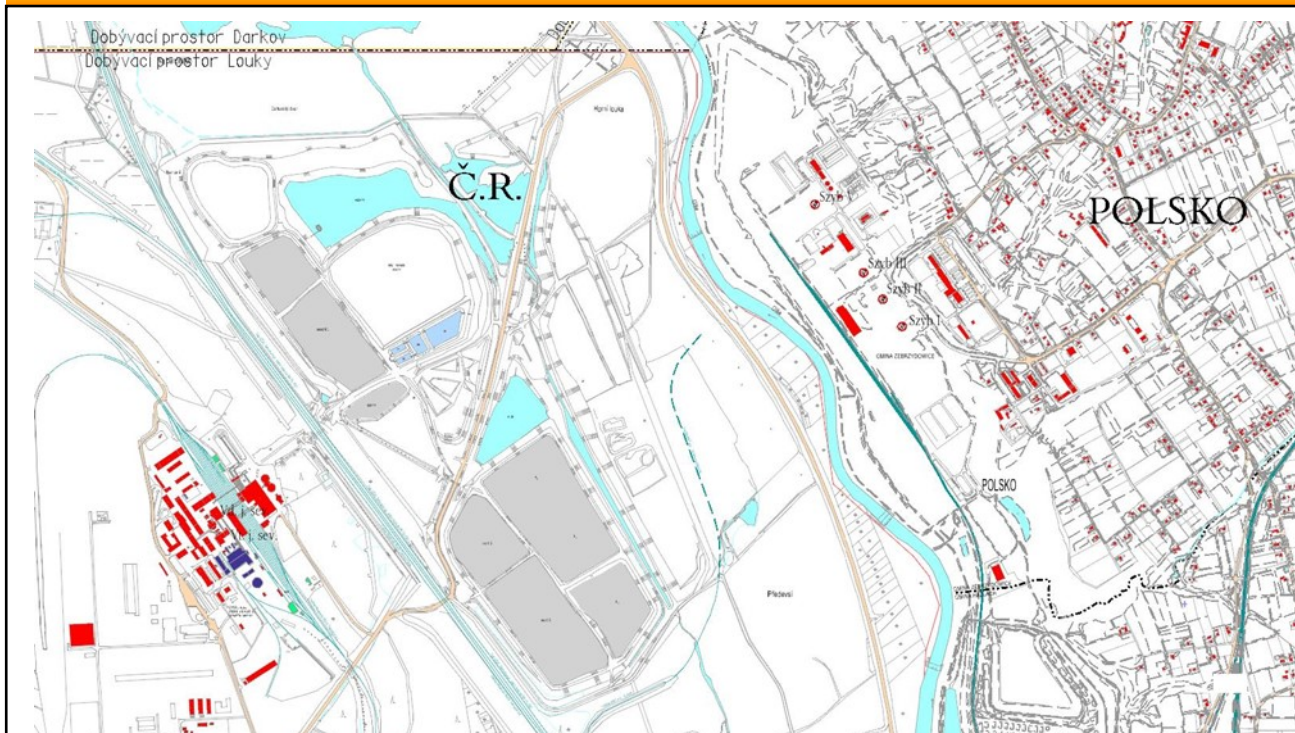
nedošlo při vedení důlních děl pro dobývací metodu chodba – pilíř ani k jednomu případu, kdy by nebyl zásadním způsobem dodržen vytýčený směr ražby, čímž by došlo ke zmenšení rozměrů podpůrného pilíře a snížení jeho stability. Prostě se opět potvrdilo to, co je již historicky ověřeno a známo, „markšajdři“ prostě umí a právem patří k elitě šachty, tedy alespoň morálně a strategicky. ■

Ing. Robert Vochta, Ph.D.

TAJEMSTVÍ VÝZNAMU ACRONYMU DÉEMKÁ ANEB BEZ POLÁKŮ ANI TUNU

V dobách dávno minulých, leč pro mnohé z nás osobně prožitých, bylo zcela běžné, že v rámci RVHP byly na základě Smlouvy o přátelství z roku 1967 uzavírány dohody mezi členskými státy rady, jež měly za úkol podpořit a zjednodušit plánované plnění socialistických cílů. Jednou z dohod, která je specifická v mnoha směrech, je dohoda mezi vládou ČSSR a PLR o zřízení Dvoustranné mezivládní komise (DMK), jejíž vznik se datuje ke 2. prosinci 1984, tedy datu podepsání dohody v Katovicích. Tato dohoda byla následně po její nabytí platnosti 15. dubna 1985 zapracována do baňské legislativy, a to formou vyhlášky ministerstva zahraničních věcí, konkrétně vyhláškou č. 16 z roku 1986 a její platnost běží nepřetržitě od 10. ledna 1986. Dohoda mezi českou a polskou stranou řeší spolupráci při dobývání ložisek černého uhlí v oblasti společných československo – polských státních hranic, potažmo v současné době pouze hranic česko – polských. Hlavním mottem dohody bylo zajištění nejracionálnějšího a optimálního vydobyví ložisek černého uhlí v oblasti společných hranic, chvályhodné je však to, že v preambuli vyhlášky se objevuje také zmínka o zajištění ochrany zdraví pracujících. Státní hranice je v oblasti dobývání černého uhlí v dobývacím prostoru Dolu ČSM (nyní Důlní závod 2) tvořena středem toku řeky Olše, či dle polského názvosloví Olzy (viz. Obr. 1 na další straně).

Vlastní komise je tvořena 12 zástupci jednotlivých zemí na každé straně komise. Členové na české straně jmenováni ministrem průmyslu a obchodu ČR a na polské straně jsou pak členové jmenováni sejmem PR, což je dolní komora polského parlamentu. Do čela komise jsou pro každou stranu jmenováni předsedové komisí, jež se rekrutují z řad státní baňské správy, tedy Českého baňského úřadu (ČBÚ) na české straně a Wyższego urzędu gorniczego (WUG) na straně polské. Dále jsou pro zajištění správného průběhu zasedání DMK jmenováni tajemníci, jež striktně dodržují zásady činnosti stanovené v Statutu DMK. Jednotliví členové komise jsou jmenováni tak, aby se na tomto zasedání sešli odborníci z řad ministerstva průmyslu a obchodu, ministerstva financí, ministerstva životního prostředí, baňští inspektoři ústředních nebo obvodních baňských úřadů, odborníci z vodoprávních institucí, zástupci českých a polských samospráv a v neposlední řadě také odborní zaměstnanci, zastupující

Obr. 1: Státní hranice se situováním Dolu ČSM Sever západně a Dolem Morcinek východně od hraniční řeky Olše

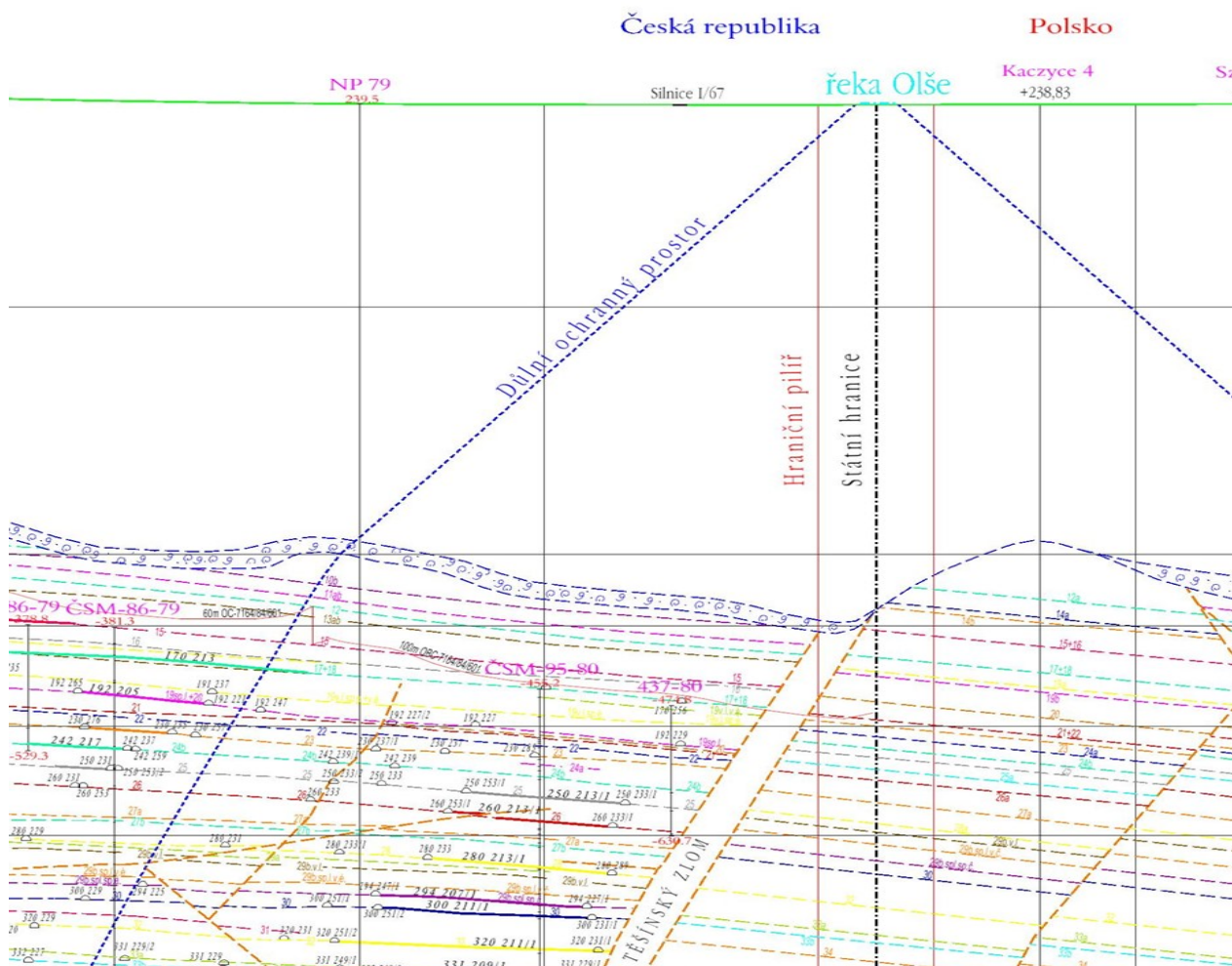
těžební společnosti. Vlastnímu zasedání komise DMK, jež se zpravidla schází jedenkrát ročně, předchází práce ve stálých pracovních skupinách (SPS), jež řeší problematiku v sekci hornícko – geologické, v sekci důlních škod a sekci právní, jednání skupin bývá s četností 3 až 4 krát ročně. Členové SPS jsou vybíráni z řad odborných zaměstnanců Dolu ČSM a správy OKD doplněných zástupci OBÚ na straně české, na straně polské se jedná o experty v daných oborech, jež doplňují zástupci polských obcí a zástupci Okregowego urzędu gorniczego (OUG), ekvivalentu našeho OBÚ. Výsledky jednání SPS jsou nezbytné pro práci komise DMK, neboť pouze problematika uzavřená právě v odborných pracovních skupinách se stává předmětem schvalování v rámci zasedání DMK.

Důvod vzniku komise je možno hledat v okolnostech souvisejících se situací hornictví v polovině 80. let, jež je charakteristická rozvojem hornictví a navyšováním těžby uhlí, reprezentovanými investicemi do Dolu ČSM na české straně a intenzivní výstavbou Dolu Morcinek na území obcí Hażlach a Zebrzydowice na straně polské. V podstatě se jednalo o mezinárodní koordinaci prací na hranicích dobývacího prostoru, jež je nařízena pro české podmínky v ustanovení § 37 vyhlášky ČBÚ č. 22/1989 Sb., kde se stanovují nezbytná bezpečnostní opatření. S postupem času a ověřením stavu a hlavně lokalizace zásob na polské straně došlo k situaci, kdy byla ukončena hornická činnost na Dole Morcinek a v roce 2000 došlo k úplné likvidaci dolu, a to zásypem hlavních otvirkových důlních děl tvořených vislými jámami. K této době je rovněž datován logický pokles zájmu polské strany o práci v komisi, neboť od té doby již zde není, mimo těžbu zemního uhelného plynu metanu, žádná jiná hornická činnost. Svolání této dvoustranné mezivládní komise se řídí vyhláškou MZV č. 86/1986, ve které je uloženo v § 7, že průzkumné, otvirkové, přípravné a dobývací práce, které se nacházejí v hraničním pilíři, který je široký 50 m po každé straně společných státních hranic, mohou být prováděny jen se souhlasem a za podmínek stanovených touto komisí. Rovněž je v ustanovení § 6 určen důlní ochranný prostor (DOP), tento ochranný prostor je přitom stanoven pro každou

uhelnou sloj zvlášť a je konstruován po obou stranách společné česko - polské hranice, tedy na české i polské straně hraniční řeky Olše. Konstrukce DOP přitom zasahuje do hraničního pilíře, neboť DOP je určen pásmem o šíři 20 m po každé straně hranic, směrem do podzemí je poté tvořen v pokryvu plochou pod úhlem 60° a v karbonu pod úhlem 70°. Samozřejmě je tím DOP vytvořen pro každou sloj zvlášť, hranicí je průnik sloje s plochou v karbonu a hornické práce v DOP se musí provádět tak, aby byl zachován hraniční pilíř (viz Obr. 2).

Přestože je dohoda platná již více než 30 let a její hlavní význam již není plně v souladu s cíli poplatnými době sepsání, je stále využívána a aktuální. Z české strany jsou v dobývacím prostoru Louky Důlního závodu 2 (bývalý Důl ČSM) neustále dobývány poruby v karvinském souvrství, které na svém východním okraji zasahují do důlně ochranného prostoru a jejich dobývání je tedy podmíněno souhlasným stanoviskem DMK, neboť verifikovaný zápis z MPO ze zasedání DMK je vyžadován státní báňskou správou při vyřizování hornické činnosti předmětných porubů. Naopak strana polská očekává od zasedání komise uplatnění nároků na odškodnění důlních škod na majetku polských občanů, které se mohou projevit působením statických nebo dynamických vlivů dobývání porubů v DOP dobývací metodou směrné stěnování na řízený zával, jež je v předmětné oblasti výhradně využíván. Situování dobývaných ploch a hlavně hloubka uložení dobývaných slojí v kombinaci s výraznou tektonickou dislokací, tvořenou těšínským zlomem s amplitudou poklesu cca 130 m, zajišťují, že statické ovlivnění polského území vytvářením poklesové kotliny je prakticky zanedbatelné a současně dynamické projevy po seismických jevech jsou minimalizovány na takovou úroveň, že jsou prakticky marginální a škody z jimi způsobené jsou charakteristické pouze žilkovými prasklinami ve zdivu.

Vlastní zasedání komise se svolává předseda některé strany, a to v případě potřeby projednat souhlas s dobýváním nových porubů či projednání požadavků na likvidaci škod. Poslední 23. zasedání DMK se uskutečnilo v květnu roku 2017 na území České republiky, konkrétně v Jaškovské krčmě na Těrlické přehradě. Zasedání

Obr. 2: Znárodnění státní hranice, důlně ochranného prostoru a hraničního piliře v místě hraniční řeky Olše

předsedali jmenovaní předsedové příslušných částí komise, pro českou část DMK je jmenován předsedou komise Ing. Antonín Taufer CSc. a pro polskou část Ing. Piotr Wojtacha, shodou okolností oba zástupci ústředních báňských úřadů obou zúčastněných zemí (viz Obr. 3).

Z programu schváleného pro toto zasedání DMK vyčteme, že přítomní členové komise, včetně přizvaných odborníků, byli seznámeni s činností všech tří stálých pracovních skupin, které pracují v oblasti hornicko-geologické problematiky, v oblasti důlních škod a v neposlední řadě v oblasti právní. V další části byli přítomní informováni o průběhu dobývacích prací v DOP od posledního zasedání a byly podány závazné doporučení k vybudování 2 Ing. Blahutem informace o porubech, které jsou plánovány k vydobytí v období následujících let a byly de facto důvodem svolání vlastního 23. zasedání komise. Po té následovalo přednesení prognózy předpokládaných poklesů na povrchu způsobených dobýváním projektovaných porubů a seznámení DMK s výsledky porovnání měření skutečných poklesů na české i polské straně hraniční řeky Olše, které moderoval tajemník české části DMK a vedoucí OMG Ing. Vochta, Ph.D. Po navazující diskuzi všech přítomných účastníků zasedání byly za využití služeb tlumočnicka připravovány závěrečné oficiální protokoly. Účast překladatele, nezbytná pro formulaci oficiálních protokolů, však nebyla překvapivě nutná pro komunikaci mezi zástupci české a polské strany, jelikož regionální příslušnost a jazyková příbuznost české a polské řeči umožňovali plynulou konverzaci všech účastníků DMK. Vyústěním dvoudenního rokování, diskuzí a odborných konzultací, se na závěr 23. zasedání DMK tedy logicky stal okamžik slavnostního podepsání protokolu, v němž

byly k uspokojení všech přítomných stvrzeny podpisy předsedů obou částí DMK procedura pro vyřizování důlních škod na polském území a rovněž souhlas s provozováním porubů, jejichž dobývání zasahuje do důlně ochranného prostoru podél polské hranice. Správnost přijetí nové metodiky odškodnění důlních škod potvrzuje také skutečnost, že již v předstihu před tímto zasedáním DMK byla podle ní vyřešena část žádostí občanů Polské republiky.

Obr. 3: Zleva předsedové komise české části Antonín Taufer a polské části Piotr Wojtacha

S pozdravem Zdař Bůh a Szczęść Boże ■
Ing. Robert Vochta, Ph.D.

SPOLEČENSKÝ KOUTEK

85

29. 3. 1933 Ing. Jaroslav Klát

55

9. 3. 1963 Mgr. Vratislav Ouhrabka
Správa jeskyní ČR23. 3. 1963 Ing. Rudolf Pravda
GIS-GEOINDUSTRY, s.r.o.

50

09. 2. 1968 Jana Holatová
Coal Services a.s.

45

18. 2. 1973 Ing. Jiří Kalabis
SD a.s., Doly Nástup Tušimice22. 3. 1973 Marek Příkryl
Exact Control System a.s.

35

4. 3. 1983 Josef Pecka
Exact Control System a.s.27. 3. 1983 Ing. Václav Hájek
GeoTec-GS, a.s.

***Jméňem redakce a všech důlních měřičů
a geologů přejeme oslavenčům a jejich
rodiňám pevné zdraví a mnoho úspěchů
do dalších let!***

BROKOLICOVÉ PLACIČKY A ŠTRÚDL SE ŠPENÁTEM

Velikonoce jsou za dveřmi a doufejme, že i jarní počasí, které k jarním svátkům patří, bude také. Možná se i vše zazeleňuje a sluníčko se na nás bude smát více, než tomu bylo doposud. A bude se zelenat tentokrát i v našich dvou receptech. Jsou jednoduché a doufejme, že Vám budou chutnat. Pojďme na to!

• Brokolicové placičky – ingredience:

- 1 ks brokolice
- 1 cibule
- 3 stroužky česneku
- 2 vejce
- 2 – 3 lžíce celozrnné mouky
- snítky zelené petrželky
- sůl, pepř

Postup:

Brokolici rozkrájíme a opláchneme. Necháme okapat na utěrce. V elektrickém sekáčku nahrubo rozsekáme. Přidáme vejce, najemno nakrájenou cibuli a česnek. Směs osolíme a opepříme podle chuti. Vše dobře zamícháme a přidáme tolik mouky, aby směs nebyla příliš tuhá. Nakonec dáme do směsi najemno nasekanou zelenou hladkou petržel a promícháme. Na plech vyložený pečicím papírem, budeme klást, polévkovou lžící namočenou ve studené vodě, těsto, ze kterého vytvoříme placičky o průměru asi 10 cm. Pečeme na 180 °C po obou stranách tak dlouho, až placičky budou mít zlatou barvu.

• Štrůdl se špenátem a fetou - ingredience:

- 1 ks listového těsta
- 25 dkg čerstvého listového špenátu
- 10 dkg sýru FETA
- 3 vejce
- 1 cibule
- 3 stroužky česneku
- 3 plátky šunky od kosti
- sůl, pepř nahrubo mletý, trocha oleje

Postup:

Špenát propláchneme a spaříme horkou vodou. Necháme chladit. Na rozpálenou pánvi s trochou oleje dáme najemno nakrájenou cibuli a nasekaný česnek. Restujeme do zlatova. Vychladlý špenát nakrájíme na větší kousky a přidáme na pánvi k cibuli. Vložíme 2 vejce a dusíme a mícháme tak dlouho, až bude bílek uvařený, jinak se směs při kladení na listové těsto bude roztékat. Směs opepříme a minimálně osolíme. Feta je dost slaná! Na listové těsto, které máme rozprostřené na pečicím papíře, rozložíme šunku. Na šunku dáme polovinu špenátu do úzkého pásu, na ten pravidelně poklademe na kostičky nakrájenou fetu a přikryjeme druhou půlkou špenátu. Vše vršíme do výšky. Přeložíme jednu stranu listového těsta, potřeme rozšlehaným vejcem a nakonec přeložíme druhou stranu. Pak potřeme štrůdl vejcem celý, vidličkou propícháme a dáme péci na 200°C tak dlouho, až bude zlatohnědý. Po vyjmutí z trouby štrůdl potřeme studenou vodou. Bude se lépe krájet.

Přejeme dobrou chuť! ■

Vaše Redakční rada :)

Vydal: Společnost důlních měřičů a geologů, z.s.,
VŠB-TU Ostrava, HGF, 17. listopadu 15/2172, 708 33 Ostrava - Poruba
Tel.: 596 995 707, Fax: 596 918 589, e-mail: dana.vrublova@vsb.cz, internet: www.sdmg.cz
Redakční rada: Ing. Miroslav Novosad, Ph.D., doc. Ing. Dana Vrublová, Ph.D., Bc. Vendula Sládková
Redakce a grafická úprava: Bc. Vendula Sládková
Uzávěrka čísla: 26. 3. 2018
Toto číslo vyšlo dne: 29. 3. 2018 v nákladu 90 ks

Neprodejné – pouze pro členy SDMG, z. s.